

Výtlačok č.:

S M E R N I C A č. 5
Úradu vlády Slovenskej republiky o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

Čl.1.**Rozsah platnosti**

Táto smernica upravuje bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len BOZP) na pracoviskách Úradu vlády SR a jej ustanovenia sa vzťahujú na :

- a) všetkých pracovníkov Úradu vlády SR,
- b) každú osobu, ktorá sa s vedomím vedúcich pracovníkov zdržiava na ich pracoviskách.

Čl.2.**Úvodné ustanovenia**

/1/ BOZP je oblasť spoločenských vzťahov upravená platnou právnou úpravou, ktorú tvoria najmä:

- a) Ústava Slovenskej republiky z 1.IX.1992 (čl.35 a 36),
- b) Zákon NR SR č. 330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,
- c) Ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd,
- d) Zákon Predsedníctva FZ č. 451/1992 Zb., ktorým sa vydáva úplné znenie Zákonníka práce so zmenami a doplnkami,
- e) Zákon č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona NR SR č. 256/1994 Z.z.,
- f) ďalšie všeobecne záväzné predpisy^{1/}.

/2/ Účelom zákona č.330/1996 Z.z. o BOZP je ustanovenie základných podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a iných poškodení zdravia z práce. Zákon sa vzťahuje na právnické osoby a fyzické osoby, ako aj na samostatne zárobkovo činné osoby.

/3/ Dozor nad zabezpečovaním podmienok BOZP zamestnávateľmi a zamestnancami vykonávajú orgány štátneho dozoru nad bezpečnosťou práce (podľa zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom dozore v znení zákona NR SR č. 256/1994 Z.z.) a orgány na ochranu zdravia (podľa zákona č.272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí). Ide najmä o Úrad bezpečnosti práce SR ako orgán nadriadený inšpektorátom bezpečnosti práce, ktorý riadi ich činnosť, určuje obvody ich pôsobnosti a v správnom konaní rozhoduje o odvolaniach voči ich rozhodnutiam.^{2/}

Okrem toho je to Technická inšpekcia, orientovaná na vyhradené zariadenia (ak nespádajú pod dozor iných orgánov, napr štátnej banskej správy, dopravy a spojov, civilnej ochrany, Policajného zboru SR, Ministerstva obrany SR atď.).

/4/ Odborové orgány a iné organizácie a orgány zastupujúce zamestnancov (zástupcovia

zamestnancov - § 10 z.330/96 Z.z., komisie bezpečnosti zdravia pri práci - § 11 z.330/96 Z.z., bezpečnostnotechnická služba - § 12 z.330/96 Z.z./bezpečnostný technik/, a závodná zdravotná služba - § 13 zákona), ktoré je zamestnávateľ p o v i n n ý z r i a d i ť v súlade so stanovenými zákonnými podmienkami.

Uvedené orgány majú právo požadovať od zamestnávateľa: odstránenie zistených nedostatkov na úseku OBZP, kontrolovať, doporučovať, spolourozhodovať, za čo nesmú byť zo strany zazamestnávateľa znevýhodňovaní ani inak postihovaní.

Čl.3.

Povinnosti zamestnávateľa

/1/ Zamestnávateľ je povinný uplatňovať v oblasti BOZP zásady deklarované v Ústave SR a konkretizované v Zákonníku práce :

- Vstupné lekárske prehliadky (§ 28),
- Vstupné školenie (§ 35),
- Pracovný čas a prestávky v práci (§§ 83 až 95),
- Práca nadčas a nočná práca (§§ 96 až 99),
- Zaškolovanie pracovníka (§ 142),
- Pracovné podmienky žien (§§ 149 až 152),
- Pracovné podmienky tehotných žien a matiek (§§ 153 až 162),
- Predchádzanie škodám (§ 170),
- Zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania (§§ 190 až 206).

Z uvedeného prehľadu ustanovení vidieť, že sa nimi okrem iného deklarujú hlavne ustanovené pracovné podmienky, ktorých nedodržiavanie môže viesť ku vzniku pracovných úrazov a chorôb z povolania. Ich základná právna úprava je uvedená v Zákonníku práce.

Čl.4.

Povinnosti vedúcich pracovníkov

/1/ V záujme plnenia úloh Úradu vlády na úseku BOZP sú vedúci pracovníci na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu svojich funkcií povinní:

a) zabezpečiť neustále zvyšovanie úrovne BOZOP, pracovného prostredia a podmienok. Dbať o to, aby v pláne činnosti, v rozpočte, pri výstavbe, rekonštrukcii a údržbe objektov, prevádzkových a kancelárskych priestorov, strojov a zariadení boli zohľadnené predpisy na zaistenie BOZP,

b) zabezpečovať sústavnú kontrolu úrovne starostlivosti o BOZP, stavu technickej prevencie a dozerať, či sú dodržiavané zásady bezpečnosti práce na pracoviskách a včas odstraňované závady a ich príčiny,

c) zabezpečiť vykonávanie revízií určených technických zariadení v predpísaných termínoch oprávnenými pracovníkmi,

d) neodkladne zisťovať a odstraňovať príčiny pracovných úrazov a chorôb z povolania, oznamovať ich príslušným útvarom úradu (Odboru person. a sociálneho zabezpečenia a bezpečnostnému technikovi) a vykonávať potrebné opatrenia na nápravu,

e) zabezpečiť, aby sa zdravie pracovníkov neohrozovalo fajčením na pracoviskách. Preto treba zabezpečovať dodržiavanie zákazu fajčenia mimo vyhradených miest a na pracoviskách na ktorých pracujú aj nefajčiari,

f) pravidelne oboznamovať pracovníkov s predpismi a požiadavkami bezpečnosti práce, vyžadovať a kontrolovať ich dodržiavanie,

g) kontrolovať spotrebu liekov v lekárničkách na pracoviskách a zabezpečiť ich doplnenie raz ročne (príloha č.4).

/2/ Vedúci pracovníci úradu vlády sú v rozsahu svojich funkcií osobne zodpovední za plnenie úloh uvedených v predchádzajúcom odseku. Túto zodpovednosť nemôžu presunúť na iného pracovníka alebo sa jej inak zbaviť.

Čl.5. Povinnosti pracovníkov

/1/ Pracovníci sú v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci povinní:

a) dodržiavať právne a ostatné predpisy a pokyny na zabezpečenie BOZP, s ktorými boli oboznámení alebo znalosti ktorých sú súčasťou ich kvalifikácie,

b) nepožívať alkoholické nápoje a nezneužívať iné omamné prostriedky na pracoviskách úradu vlády (vrátane ich zariadení), nenastupovať pod ich vplyvom do práce a dodržiavať zákaz fajčenia na pracoviskách mimo vyhradených miest a na pracoviskách, na ktorých pracujú nefajčiari,

c) zúčastňovať sa školení a výcviku uskutočňovanom v záujme OZBP a podrobiť sa skúškam a lekárskeym prehliadkam a vyšetreniam ustanovených právnym alebo služobným predpisom,

d) podrobiť sa vyšetreniu vykonávaným zamestnávateľom, alebo príslušným orgánom štátnej správy za účelom zistenia, či pracovníci nie sú pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných prostriedkov, pokiaľ vykonávajú činnosť, pri ktorej by mohli spôsobiť ohrozenie života a zdravia alebo škodu na majetku.

/2/ Treba, aby pracovníci spolupracovali pri ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci a najmä:

a) dbali o svoju bezpečnosť, ako aj bezpečnosť osôb, ktorých sa ich činnosť dotýka,

b) vykonávali práce, obsluhovali stroje a zariadenia (aj administratívne, PC techniku, svietidlá, TV a rozhlas.prijímače atď.), podľa návodov na obsluhu,

c) dozerali na činitele vo svojom pracovnom prostredí, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie (napr.čistotu hygienických zariadení, stravovacích zariadení, ubytovne), a upozornili na nedostatky svojich nadriadených alebo určené orgány,

d) neodkladne oznamovali svojim nadriadeným každý úraz alebo haváriu, ktorá sa prihodí na pracovisku.

Čl.6. Pracovné úrazy

/1/ Za pracovný úraz sa považuje akékoľvek porušenie zdravia alebo smrť, ktoré boli pracovníkovi spôsobené nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním.

/2/ V sporných prípadoch zabezpečuje rozhodnutie o tom, či ide o pracovný úraz bezpečnostný technik úradu vlády po konzultácii s inšpektorátom bezpečnosti práce.2/

/3/ Pracovným úrazom nie je úraz ktorý sa prihodil pracovníkovi na ceste do zamestnania a späť.

/4/ Registrácii podliehajú pracovné úrazy, ktorými bola spôsobená smrť alebo pracovná

neschopnosť trvajúca najmenej jeden deň okrem dňa, keď k pracovnému úrazu došlo.

/5/ Oznamovacia povinnosť o pracovných úrazoch platí pre každého pracovníka svedka, postihnutého, ak je toho schopný alebo pracovníka, ktorý sa o udalosti dozvedel.

/6/ Najbližšie nadriadený postihnutého (ďalej len vedúci) je povinný ihneď po ohlásení pracovného úrazu podliehajúceho registrácii zistiť zodpovedne a spoľahlivo príčinu, súvislosti a okolnosti vzniku pracovného úrazu a o výsledku zistenia spísať najneskôr do dvoch dní po ohlásení úrazu záznam o pracovnom úraze v piatich vyhotoveniach na predpísanom tlačive.^{3/} Po vyplnení záznamu o úraze, jeho podpísaní účastníkmi a svedkami, odovzdá vedúci tri vyhotovenia bezpečnostnému technikovi úradu, ktorý záznam zaregistruje a zabezpečí jeho odoslanie príslušným orgánom. Jedno vyhotovenie záznamu vedúci odovzdá postihnutému.

/7/ Pracovníci sú povinní hlásiť aj pracovné úrazy bez pracovnej neschopnosti alebo s PN, ktorej trvanie bolo kratšie ako jeden deň. Tiež o týchto udalostiach vyhotoví vedúci dvojmo záznam na príslušnom tlačive.^{4/} Po jeho vyplnení a podpise odovzdá jeden výťah bezpečnostnému technikovi, ak sa potreba spísania neskoršieho záznamu (v zmysle ods./6/), preukáže neskôr.

/8/ Odškodnenie pracovných úrazov podliehajúcich registrácii zabezpečuje Odbor person. a sociálneho riadenia v spolupráci s Ekonomickým oddelením úradu.

/9/ Záznamy o oboznámení pracovníkov s požiadavkami bezpečnej práce a s príslušnými pracovnými predpismi sa uložia po podpise v osobnom spise pracovníkov.^{5/}

Čl.7.

Osobitné upozornenie

/1/ Pracovníci ÚV SR sa upozorňujú na nasledujúce skutočnosti vyplývajúce z miestnych podmienok, ktorých prehliadanie môže byť príčinou pracovného úrazu:

- Po mramorových podkladoch chodieb a schodísk choďte opatrne. Pošmyknutie hrozí najmä pri mokrých podlahách resp. ak majú pracovníčky obuv s kovovými opätkami.
- Pri organizačných zmenách na pracoviskách a s tým súvisiacim premiestňovaním vecí, vykonávajte iba činnosti, ktoré vzhľadom na svoju fyzickú danosť a disponovanosť zvládnete. Premiestňovanie ťažkých predmetov (trezorov) zabezpečí zamestnávateľ dodateľsky.
- Pri chôdzi po schodoch a podlahách pokrytých kobercami dávajte pozor najmä na miesta, kde sa podlahoviny prekrývajú alebo sú pokrčené. Predídete tak možnému úrazu.

Čl.8.

Záverečné ustanovenia

/1/ Smernica nadobúda účinnosť dňom vydania.

/2/ S obsahom smernice musia byť oboznámení všetci pracovníci Úradu vlády Slovenskej republiky.

-
- 1/ Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci - publikácia, vydal EUROUNION spol. s r.o., Bratislava 1995.
 - 2/ Vyhláška Úradu bezpečnosti práce, ktorou sa ustanovujú sídla a obvody pôsobnosti inšpektorátov bezp.práce č. 260/96 Z.z., zo dňa 29.8.1996.
 - 3/ Príloha 1
 - 4/ Príloha 2
 - 5/ Príloha 3

Príloha č.3 k smernici č.
5/97

**ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR PERSON.A SOCIÁLNEHO RIADENIA**

**PREHLÁSENIE PRACOVNÍKA
o oboznámení sa so zásadami ochrany a bezpečnosti práce**

Prehlasujem, že som bol oboznámený so zásadami ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci vyplývajúcimi zo Zákonníka práce a z ustanovení zákona NR SR č. 330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a budem uvedené zásady dodržiavať.

V Bratislave dňa :

Podpis persom. pracovníka
ktorý poučenie vykonal:

Meno a priezvisko
zamestnanca:

.....

.....